

Motion till riksdagen

2010/11:Ju403

av Lars Ohly m.fl. (V)

Mäns våld mot kvinnor

1 Innehållsförteckning

2	Förslag till riksdagsbeslut	2
3	Mäns våld mot kvinnor	4
4	Regeringens handlingsplan mot mäns våld mot kvinnor	5
5	Livsvillkoren för kvinnor med skyddad identitet.....	6
6	Kommunernas ansvar för mäns våld mot kvinnor	7
6.1	Kontaktpersoner för våldsutsatta kvinnor	7
6.2	Brist på boende för våldsutsatta kvinnor	8
7	Översyn av hyreslagens tillämpning	8
8	En nationell haverikommission för utredning av dödligt våld mot kvinnor.....	9
9	Kvinnojourerna.....	10
10	Undersökningar om mäns våld mot kvinnor.....	11
11	Hedersrelaterat våld och förtryck	11
12	Kriminalisering av tvångsäktenskap	12
13	Grupper av kvinnor som är särskilt utsatta	14
13.1	Våld mot papperslösa kvinnor.....	14
14	Tvåårsregeln i utlänningslagen	15
15	Familjevårdsenheter.....	16
16	Barnahus	16
17	Regionala centrum för kvinnofrid.....	17
18	Mäns våld i brottsstatistiken	17
19	Polisens utredningar av mäns våld mot kvinnor	18

Fel! Okänt namn på

2 Förslag till riksdagsbeslut

1. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om en översyn av livsvillkoren för kvinnor och barn som lever med skyddade personuppgifter.
2. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att våldsutsatta kvinnor bör ha rätt till särskilda kontaktpersoner inom polis och socialtjänst.
3. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att kvinnor som tvingats fly från sitt hem bör ha laglig möjlighet att få återvända för att hämta sina och eventuella barns personliga tillhörigheter i skydd av polis.
4. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att regeringen bör ge Socialstyrelsen i uppdrag att göra en samlad översyn av kommunernas möjligheter att erbjuda boenden till personer som utsatts för våld i nära relationer samt lägga fram förslag på lämpliga åtgärder.¹
5. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att regeringen bör se över tillämpningen av hyreslagen när det gäller vräkningar av personer som misshandlats i lägenheten av en partner.²
6. Riksdagen begär att regeringen återkommer med förslag till ändring i hyreslagen så att skadegörelse i lägenheten i samband med misshandel inte ska innebära att hyresrätten förverkas.²
7. Riksdagen begär att regeringen återkommer med en plan för hur en långsiktig finansiering av kvinnojourernas grundläggande verksamhet ska garanteras.¹
8. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att ge Socialstyrelsen eller annan lämplig myndighet i uppdrag att kontinuerligt genomföra frågeundersökningar om förekomsten av mäns våld mot kvinnor.¹
9. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att ge Socialstyrelsen i uppdrag att ta fram riktlinjer för socialtjänstens arbete med mäns våld mot kvinnor, samkönat partnervåld och hedersrelaterat våld.¹
10. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att regeringen bör ge Länsstyrelsen i Östergötlands län i uppdrag att utreda hur samhällets stöd till personer som har brutit med sina familjer på grund av hedersrelaterat våld och förtryck kan förbättras och hur redan befintliga verksamheter kan förstärkas.¹
11. Riksdagen begär att regeringen återkommer med förslag om skyddat boende för personer som utsatts för eller riskerar att utsättas för hedersrelaterat våld och förtryck.¹

Fel! Okänt namn på

12. Riksdagen begär att regeringen utreder och lägger fram förslag till lagstiftning som innebär att en särskild brottsrubricering gör det straffbart för föräldrar att gifta bort minderåriga barn.
13. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att tillsätta en utredning för att se över hur våldsutsatta kvinnor som lever gömda utan uppehållstillstånd ska få nödvändigt stöd och skydd mot mäns våld.¹
14. Riksdagen begär att regeringen lägger fram förslag till lagändring för att komma till rätta med de fortsatta missförhållandena med avvísingsbeslut av kvinnor som misshandlats eller kränkts av en närstående man under den tvååriga prövotiden.³
15. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om inrättande av familjevårdsenheter över hela landet.
16. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om samarbete och inrättande av s.k. barnahus i alla större kommuner i landet.
17. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att barnahusens verksamhet också ska erbjudas barn som bevittnat våld och övergrepp i nära relationer.
18. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om inrättande av regionala centrum för kvinnofrid i varje sjukvårdsregion.¹
19. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att regeringen bör ge Rikspolisstyrelsen i uppdrag att utveckla ett kodningssystem för brott där kvinnor över 15 år misshandlats och där könet på gärningsmannen och relationen mellan gärningsman och offer framgår.
20. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att regeringen bör ge Rikspolisstyrelsen i uppdrag att genomföra ett nationellt utbildningsprogram när det gäller hot- och riskbedömningar i fall av våld i nära relationer hos samtliga polismyndigheter.

¹ Yrkandena 4, 7–11, 13 och 18 hänvisade till SoU.

² Yrkandena 5 och 6 hänvisade till CU.

³ Yrkande 14 hänvisat till SfU.

Fel! Okänt namn på

3 Mäns våld mot kvinnor

Mäns våld mot kvinnor är ett allvarligt samhällsproblem som berör många människors liv och vardag. År 2009 anmäldes över 29 000 fall av misshandel och över 3 800 våldtäkter mot kvinnor över 15 år (Brottsförebyggande rådet, Brå). De senaste tio åren har antalet anmälningar av misshandelsbrott mot kvinnor ökat med 34 procent. Ökningen beror bl.a. på att kvinnors benägenhet att anmäla har ökat, men det finns även mycket som tyder på att det faktiska våldet mot kvinnor ökar (Diesen och Diesen, Övergripping mot kvinnor och barn, 2009, Brå 2008:25). Mörkertalet beräknas vara mycket stort. Brå uppskattar att endast 20 procent av alla brott leder till polisanmälan (Brå 2008:25).

Varje år dödas dessutom cirka 16 kvinnor av en närstående man. Brottsstatistiken visar att de utsatta kvinnorna ofta är bekanta med eller har en nära relation till männen som misshandlar. År 2008 begicks 57 procent av de anmälda brotten inomhus av en bekant till kvinnan. Att våldet ofta utövas inom hemmets fyra väggar är en av förklaringarna till det stora mörkertalet.

Undersökningen Slagen Dam (2001) visar bl.a. att 25 procent, eller var fjärde kvinna, upplevt fysiskt våld från någon man efter sin 15-årsdag. 56 procent av alla kvinnor har trakasserats sexuellt. Enligt undersökningen har totalt sett 46 procent, alltså nästan hälften av alla svenska kvinnor, erfarenheter av någon form av våld från en man efter sin 15-årsdag. Omfångsundersökningar som gjorts i andra länder bl.a. Kanada, Finland och Norge visar på liknande siffror (Diesen, 2009).

Även män kan självklart utsättas för våld i en relation. Men det våld som närstående män riktar mot kvinnor är oftare upprepat, grövre och leder till fler negativa konsekvenser för den drabbade än det våld som drabbas män i en (heterosexuell) relation. Män rapporterar oftare att de utsatts för trakasserier i form av telefonsamtal, sms m.m. än för hot och våld.

Särskilt utsatta för mäns våld är unga kvinnor och ensamstående kvinnor med barn. Relationsvåldet begränsar dessutom kvinnors livsutrymme mer på så sätt att kvinnor oftare än män väljer att avstå från vissa aktiviteter p.g.a. rädsla för att bli utsatt för våld (Brå rapport 2009:12, Våld mot kvinnor och män i nära relationer). Då mäns våld mot kvinnor är vanligt förekommande och ofta grovt och upprepat krävs särskilda åtgärder för att minska våldet.

Det finns olika sätt att analysera och förklara mäns våld mot kvinnor. Förklaringar på individnivå där män antas vara våldsamma på grund av social utsatthet, alkoholmissbruk, psykisk sjukdom eller "integrationsproblem" tenderar att förminska problemet. Kulturella förklaringar tar också fasta på det annorlunda och lyfts fram endast när det gäller icke-svenska eller icke-västerländska kulturer. Vi ser att mäns våld i grunden beror på den ojämlika fördelningen av makt mellan könen i samhället. Denna skeva maktfördelning underlättar för enskilda män att bruka våld mot kvinnor. Arbetet för att stoppa våldet och ge våldsutsatta skydd och stöd måste därför ske utifrån insikten om att våldet har sina rötter i den rådande samhällsstrukturen där män är överordnade och kvinnor underordnade. Därmed inte sagt att förklaringar på individ-

nivå inte kan bidra till våldsutövandet. Men vi anser inte att den huvudsakliga orsaken till våldet är att det är enskilda individer som har problem.

Vi behöver se och ändra samhällsstrukturerna för att kunna lösa problemet med mäns våld mot kvinnor. Att söka särskilda förklaringar som bortser från den manliga maktens inverkan på samhället och de relationer mellan män och kvinnor som existerar i vårt samhälle vore ett ödesdigert misstag. Grunden för kvinnoförtryck är inte specifikt för vissa kulturer eller vissa traditioner. Våldet som drabbar kvinnor finns runt omkring oss, i vardagen. Och i de värsta fallen leder detta våld till nya tragedier och nya rubriker som förmörkar vår tillvaro.

I vårt arbete med att bekämpa mäns våld mot kvinnor får inte kvinnor och män som utsatts för partnervåld i samkönade relationer hamna i skymundan. Detsamma gäller kvinnor och män som utsatts för hedersrelaterat våld och förtryck. Partnervåld i samkönade relationer liksom hedersrelaterat våld och förtryck är, på samma sätt som gäller i diskussionen om mäns våld mot kvinnor i stort, ett uttryck för föreställningar om kön och sexualitet kopplade till känslor av makt och kontroll hos den som utövar våldet. När det gäller partnervåld i samkönade relationer hänvisar vi till motion 2010/11:Ju401 Stärkta rättigheter och förbättrade livsvillkor för hbt-personer.

4 Regeringens handlingsplan mot mäns våld mot kvinnor

Målet för jämställdhetspolitiken är att kvinnor och män ska ha samma makt att forma samhället och sina egna liv. Ett av delmålen är att mäns våld mot kvinnor ska upphöra och att kvinnor och män, flickor och pojkar, ska ha samma rätt och möjlighet till kroppslig integritet. Regeringen har tagit fram en handlingsplan för att bekämpa mäns våld mot kvinnor, hedersrelaterat våld och förtryck samt våld i samkönade relationer (skr. 2007/08:39). Detta är både nödvändigt och lovvärt. Regeringen väljer dock i handlingsplanen att förklara våldet utifrån ett individperspektiv.

Vänsterpartiet anser att det är svårt att ta ett samlat grepp på problemet om den grundläggande analysen av våldet saknas. Vår feministiska förståelse av våldet har till stor del utvecklats ur kvinnojourernas praktiska arbete med kvinnor som utsatts för mäns våld. Den svenska och internationella forskningen på området understryker våldets strukturella förankring och stöder därmed indirekt kvinnojourernas kunskap. Tillsammans utgör detta en stark grund för en feministisk utgångspunkt i frågan.

Förutom att regeringen i sin handlingsplan helt bortser från de strukturella orsakerna till mäns våld mot kvinnor finns det en rad andra åtgärder som dessvärre är bristfälliga. Många av regeringens insatser är vagt beskrivna och saknar konkretion. Regeringen visar heller inga ambitioner att institutionalisera åtgärderna mot mäns våld mot kvinnor, vilket går i motsatt riktning mot tillgänglig kunskap på området som visar att organisationsformer och institut-

Fel! Okänt namn på

ionella strukturer är avgörande för arbetet med att bekämpa det allvarliga samhällsproblem som mäns våld mot kvinnor och barn utgör. Konsekvensen blir att helhetsperspektivet och de långsiktiga lösningarna uteblir. En annan stor brist är att insatserna för att bekämpa sexuellt våld helt har uteslutits ur handlingsplanen.

En första delutvärdering av handlingsplanen (Brå rapport 2010:4) visar att handlingsplanen brister när det gäller förebyggande åtgärder med fokus på att förhindra män från att slå. Vidare är det få åtgärder i handlingsplanen som är av lagstiftande karaktär. Delrapporten visar även att regeringens handlingsplan saknar en samlad strategi för hur de olika projekten och satsningarna som kommit till stånd via handlingsplanen ska kunna bidra till en bättre samlad kunskap om vilka arbetssätt och metoder som är mest effektiva för att förebygga mäns våld mot kvinnor och hedersreleaterat våld och förtryck samt att stödja de utsatta. Erfarenheterna från de tillfälliga projekten genererar inte någon generell kunskap eftersom det saknas krav på utvärderingar och uppföljningar. Lokala utvärderingar av projekten krävs dock för att Socialstyrelsen ska kunna uppfylla sina uppdrag att utvärdera, göra forsknings-sammansättningar och utveckla arbetsmetoder.

5 Livsvillkoren för kvinnor med skyddad identitet

Problemen som drabbar våldsutsatta kvinnor och barn är komplexa. Detta gäller särskilt de kvinnor och barn som tvingas leva under skyddad identitet. En rad svårigheter uppstår i vardagen för de kvinnor som tvingas fly från närstående män. Det kan handla om att kvinnan alltid får förseningsavgifter då räkningarna kommer till hennes adress för sent eftersom posten vidarebefordras via Skatteverket. Vidare blir det svårt att hyra en lägenhet eller till och med att skaffa ett betalkort för den kvinna som har skyddad identitet. Myndigheterna har ofta problem med att hantera frågor om skyddade personuppgifter.

Det förekommer att myndigheter av okunskap bryter sekretessen så att den förföljande mannen får kännedom om var kvinnan och barnet befinner sig. Flera kvinnor vittnar om hur de tillsammans med sina barn tvingas flytta gång på gång och hur påfrestande detta är, inte minst för barnen. Det finns exempel på barn som bytt namn så många gånger att de inte längre kommer ihåg vad de heter. Vidare får kvinnor som lever med skyddad identitet ofta ekonomiska problem p.g.a. sjukskrivning eller att det är svårt att ha kvar ett arbete på ständig flykt. Misshandlade och förföljda kvinnors och barns rättigheter och möjligheter att leva ett dragligt liv ska inte hänga på att en enskild handläggare har nödvändig kompetens.

Vänsterpartiet föreslår därför en översyn av livsvillkoren för de kvinnor och barn som lever med skyddade personuppgifter i syfte att förbättra deras situation. Regeringen bör göra en översyn av livsvillkoren för kvinnor och

barn som lever med skyddade personuppgifter och därefter återkomma med förslag på nödvändiga förändringar. Detta bör riksdagen som sin mening ge regeringen till känna.

6 Kommunernas ansvar för mäns våld mot kvinnor

En kvinna som har utsatts för våld eller hot om våld från en närstående man måste få möjlighet till hjälp från samhället. Även barn som bevittnat våld behöver skydd och stöd. Kommunen har det övergripande ansvaret för att alla som vistas där får den hjälp och det stöd de behöver. Enligt 5 kap. 11 § andra stycket socialtjänstlagen ska socialnämnden särskilt beakta att kvinnor som är eller har varit utsatta för våld eller andra övergrepp kan vara i behov av stöd och hjälp för att förändra sin situation. Hjälpen kan omfatta plats på skyddat boende, juridisk rådgivning, riskbedömningssamtal och stödsamtal. Omfattningen av stödet varierar dock mellan olika kommuner.

En kartläggning i Stockholms län av Socialtjänstens stöd till våldsutsatta kvinnor och flickor och barn som bevittnat våld (Länsstyrelsen, 2008) visar att cirka hälften av Stockholms läns kommuner och stadsdelar saknar en kvinnofridssamordnare. Vidare saknar hälften av kommunerna och stadsdelarna aktuella handlingsplaner för arbetet. Granskningen visar även att det finns brister i personalens grundläggande kompetens om mäns våld mot kvinnor vilket gör att utsatta kvinnor och barn som bevittnat våld inte alltid identifieras.

Omfattningen av våldet och dess konsekvenser för kvinnan osynliggörs ofta i dokumentationen. En allvarlig brist som uppmärksammas är att socialtjänsten har ett bristande barnperspektiv, vilket kan leda till att man inte utreder barns behov i tillräckligt hög utsträckning. Samtidigt uppger cirka hälften av respondenterna i granskningen att det inte finns tillräckligt med insatser för de utsatta kvinnorna i deras kommun/stadsdel. Samtliga granskade kommuner och stadsdelar har kritiserats för brister. Det handlar om bristande information, samordning, statistik, mål för arbetet, hot- och riskbedömningar, system för kvalitetsgranskning och uppföljningar m.m. FN:s kommitté för avskaffande av diskriminering av kvinnor är i sin rapport från 2008 oroad över att socialtjänstens stöd till våldsutsatta kvinnor varierar mellan kommunerna och att vissa kommuner inte kan erbjuda skyddat boende för alla våldsutsatta kvinnor, bl.a. kvinnor med särskilda behov. Det är nu hög tid för regeringen att ta dessa uppenbara brister på allvar.

6.1 Kontaktpersoner för våldsutsatta kvinnor

Att vara utsatt för våld av en närstående person är traumatiskt och tröskeln för att anmäla ett sådant brott är extra hög. Därför kan det kännas svårt att redo-

Fel! Okänt namn på

göra för sin situation gång på gång för olika personer. Vänsterpartiet vill att de personer som utsätts för våld i nära relationer ska få särskilda kontaktpersoner hos polisen och socialtjänsten. En kontinuerlig och stabil kontakt med myndigheterna skulle stärka kvinnans förtroende för polisen och socialtjänsten. Kvinnans vetskap om att någon har en helhetsbild av hennes situation kan också stärka hennes beslut att lämna en våldsam relation.

Våldsutsatta kvinnor bör alltså ha rätt till särskilda kontaktpersoner inom polis och socialtjänst. Detta bör riksdagen som sin mening ge regeringen till känna.

Kvinnor som tvingats fly från eller som har lämnat sin man, och känner fruktan för våld eller hot om våld från honom, bör ha laglig rätt att återvända till sitt hem för att hämta sina och eventuella barns personliga tillhörigheter i skydd av polis. Detta bör riksdagen som sin mening ge regeringen till känna.

6.2 Brist på boende för våldsutsatta kvinnor

Den som utsätts för våld i en nära relation får i många fall problem med sitt boende. Dels kan den våldsutsatta bli utslängd från sin partners lägenhet, dels kan hon tvingas fly för att undkomma våldet. I många kommuner är det i praktiken kvinnojourerna som står för insatser när det gäller skyddat boende till utsatta kvinnor och barn.

Enligt Sveriges Kommuner och Landsting (SKL) (Utveckling pågår. En kartläggning av kvinnofridsarbetet i kommuner, landsting och regioner, 2009) erbjuder 80 procent av kommunerna skyddat boende på kvinnojour som bedrivs ideellt. Akut skyddat boende finns vanligtvis i kommunerna medan mera långsiktigt boende sällan kan erbjudas. Problemet med att kommunerna många gånger inte kan erbjuda våldsutsatta kvinnor ett lämpligt boende handlar till stor del om den generella bristen på bostäder.

Den av regeringen initierade utförsäljningen av allmännyttan som pågår främst i storstadsområdena gör inte saken bättre. Att det byggs bra lägenheter till rimliga priser är en grundläggande förutsättning för att kommunerna ska kunna ta sitt ansvar för våldsutsatta kvinnors och barns boende. Kommunerna måste också bli bättre på att samarbeta över gränserna när det gäller boendefrågan, t.ex. genom att bilda resurspooler med boenden för de personer som utsätts för våld i nära relationer.

Regeringen bör ge Socialstyrelsen i uppdrag att göra en samlad översyn av kommunernas möjligheter att erbjuda boenden till personer som utsätts för våld i nära relationer samt lägga fram förslag på lämpliga åtgärder. Detta bör riksdagen som sin mening ge regeringen till känna.

7 Översyn av hyreslagens tillämpning

Regler om hyresgästers rättigheter och skyldigheter finns i 12 kap. jordabalken, den s.k. hyreslagen. Hyresgästen har ett aktsamhetskrav, eller med andra

ord en vårdplikt, när han eller hon använder lägenheten. Vårdplikten innebär att hyresgästen är skyldig att ersätta skador som uppstår genom hans eller hennes vållande. Ett exempel på vållande kan vara om hyresgästen bryter mot de förhållningsregler som finns, t.ex. skyldigheten att anmäla en skada till hyresvärden. Hyresgästen är skyldig att ersätta alla skador som han eller hon eller någon annan som är på besök orsakar (12 kap. 24 § JB). Hyresgästens försummande av vårdplikten kan leda till vräkning.

Det har kommit till Vänsterpartiets kännedom att det förekommer att kvinnor som misshandlats av sin partner blivit vräkta från sina hyresrätter med motiveringen att de försummat sin vårdplikt till följd av att mannen slagit sönder inredning i lägenheten. Det är inte acceptabelt att ett brottsoffer ska behöva bli vräkt från sin bostad till följd av att hon eller han blivit misshandlad och i samband med det fått lägenheten sönderslagen av sin våldsamma partner.

Regeringen bör därför se över hyreslagens tillämpning när det gäller vräkningar av personer som misshandlats i lägenheten av en partner. Detta bör riksdagen som sin mening ge regeringen till känna.

Vänsterpartiet vill införa ett skydd för brottsoffer i hyreslagen. Att en annan person slagit sönder lägenheten i samband med att lägenhetsinnehavaren blivit misshandlad ska inte vara grund för hyresrättens förverkande. Regeringen bör återkomma med ett förslag till ändring i hyreslagen enligt ovanstående. Detta bör riksdagen som sin mening ge regeringen till känna.

8 En nationell haverikommission för utredning av dödligt våld mot kvinnor

Forskning visar att en kvinna löper störst risk att utsättas för våld av en man hon har en relation med när hon vill lämna honom. Gränsen mellan att bli svårt misshandlad och dödad är hårfin, vilket de senaste årens många tragedier där kvinnor mördats av pojkvänner, sambor eller makar vittnar om. Enligt Brottsförebyggande rådets (Brå) rapport Dödligt våld mot kvinnor i nära relationer (2001:11) kände 84 procent av kvinnorna som föll offer för dödligt våld gärningsmannen. I knappt hälften av fallen hade den dödade kvinnan haft en nära relation till den våldsutövande mannen. Det är ett stort misslyckande när samhället inte lyckas stoppa våldet och ge utsatta kvinnor skydd och hjälp.

Vänsterpartiet har tidigare lagt fram förslag om att förstärka myndigheternas ansvar genom en ”nationell haverikommission” som utreder de fall där en kvinna mördats av en närstående man. Syftet är att hitta brister i myndigheternas agerande och förbättra rutinerna i det förebyggande arbetet och förhindra att fler kvinnor mördas. Socialstyrelsen har presenterat ett lagförslag för utredningar då kvinnor har avlidit med anledning av brott i nära relationer (Rapport, artikelnr 2009-126-83). Syftet med utredningsverksamheten är att ge underlag för förslag som ska förebygga att kvinnor utsätts för brott av

Fel! Okänt namn på

närstående. Socialstyrelsen föreslås bli utredande myndighet. Det är glädjande att regeringen meddelat att de avser att presentera en proposition som grundas på förslaget under 2011. I väntan på detta förslag väljer vi att inte lägga fram något yrkande om en haverikommission i den här motionen.

9 Kvinnojourerna

Genom kvinnors ideella frivilligarbete i jourerna kan brottsoffer få relevant hjälp trots att samhällets insatser brister. Kvinnojourernas styrka ligger i att de är skapade av kvinnor för kvinnor. Det är en frizon där ingen ifrågasätter kvinnors och barns upplevelser av våld. Tjej- och kvinnojourerna spelar också en central roll när det gäller att synliggöra och sprida kunskap om våldets mekanismer och konsekvenser. Trots att företrädare för polis, socialtjänst och sjukvård själva anser att de lokala kvinnojourerna ger ett mer heltäckande stöd till utsatta kvinnor än vad de själva kan erbjuda existerar jourerna fortfarande under osäkra förhållanden.

I dag finns det kvinnojourer i ungefär hälften av landets kommuner och antalet kvinnor som söker hjälp ökar stadigt. Statistik från Riksorganisationen för kvinnojourer och tjejjourer i Sverige (Roks) visar att medlemsjourerna under år 2007 bara kunde erbjuda skyddat boende till hälften av de kvinnor som var i behov av det. Samtidigt ökade antalet förfrågningar från kommun, polis och skola med nästan 30 procent. Detta visar att det behövs mer resurser till kvinnojourerna.

Genom handlingsplanen mot mäns våld mot kvinnor, hedersrelaterat våld och förtryck samt våld i samkönade relationer har regeringen tillfört kommunerna utvecklingsmedel i syfte att förstärka kvinnojoursverksamheten och kvalitetsutveckla stödet till våldsutsatta kvinnor och barn på lokal nivå.

Detta är lovvärt men långtifrån tillräckligt. Tyvärr är det fortfarande svårt för kvinnojourerna att göra långsiktiga planeringar för sin verksamhet. Kvinnojourerna behöver kontinuerlig finansiering för att kunna bedriva ett fungerande arbete på lång sikt. I dag drivs verksamheten i projektform och är beroende av tillfälliga satsningar. Mycket av jourernas tid går åt till att ansöka om nya projektpengar. Enligt Roks (Riksorganisationen för kvinnojourer och tjejjourer i Sverige) är många av deras medlemsjourer beroende av projektbidrag från olika myndigheter och privata stiftelser för att finansiera sin löpande grundverksamhet. Men myndigheter (t.ex. länsstyrelserna) som fördelar utvecklingsmedel eftersöker ofta nyskapande projekt medan många tjej- och kvinnojourer saknar medel för att garantera kontinuitet i den grundläggande jourverksamheten.

För att komma till rätta med problemen kring jourernas finansiering föreslår vi att regeringen ges i uppdrag att återkomma med en plan för hur en långsiktig finansiering av kvinnojourernas grundläggande verksamhet ska garanteras. Detta bör riksdagen som sin mening ge regeringen till känna.

10 Undersökningar om mäns våld mot kvinnor

För att kunna se om genomförda åtgärder och insatser för att stoppa mäns våld mot kvinnor fått avsedd effekt bör undersökningar av våldsförekomsten genomföras kontinuerligt. I Finland och Danmark har t.ex. frågeundersökningar som direkt fokuserat på mäns våld mot kvinnor genomförts vid flera tillfällen (Brå rapport 2009:12). Sådana serier av undersökningar saknas dock i Sverige, vilket är en stor brist.

Därför bör regeringen ge Socialstyrelsen eller annan lämplig myndighet i uppdrag att kontinuerligt genomföra frågeundersökningar om förekomsten av mäns våld mot kvinnor. Detta bör riksdagen som sin mening ge regeringen till känna.

11 Hedersrelaterat våld och förtryck

Hedersrelaterat våld och förtryck har, liksom mäns våld mot kvinnor i övrigt, generell sin grund i kön, sexualitet, makt och kulturella föreställningar om dessa företeelser. Det hedersrelaterade systemet är komplext och innehåller en rad förtryckande former av strukturell och organiserad karaktär (Hedersrelaterat våld och förtryck i Stockholms stad 2009).

Mörkertalet när det gäller hedersrelaterat våld och förtryck antas vara stort. Främst är det flickor och unga kvinnor som drabbas av hedersrelaterat våld och förtryck men även pojkar och unga män blir utsatta. Om flickor som är utsatta offentliggör sin historia genom ett besök hos socialtjänsten kan det innebära ytterligare våld och hot. Därför väljer många unga flickor att söka hjälp på annat sätt (Om våld i heders namn. Länsstyrelsen Östergötland, 2008). Hbt-personer är en grupp som särskilt riskerar att utsättas för hedersrelaterat våld och förtryck.

En kartläggning av hedersrelaterat våld och förtryck i Stockholms stad 2009 visar att en av tio flickor i Stockholm lever med hedersrelaterat förtryck i hemmet. Kartläggningen visar att var tionde 15-årig flicka i Stockholm och 4 procent av pojkarna lever med hedersrelaterade problem som begränsar deras liv. Hedersrelaterade problem var den grundläggande orsaken för mer än hälften av alla flickor som under 2006 omhändertogs enligt lagen om vård av unga (LVU § 2).

Enligt rapporten är socialtjänstens arbete med kvinnor och ungdomar som är utsatta för hedersrelaterat våld och förtryck undermåligt. Bristen på strukturerade och evidensbaserade metoder för t.ex. riskbedömning eller ren okunskap om hur sådana metoder ska användas gör att utsatta personer får ett rättsosäkert och godtyckligt stöd. Då socialtjänsten verkar ha halkat efter andra aktörer i samhället rent kompetensmässigt rekommenderas en satsning på kompetensutveckling för socialtjänsten (Se professor Belfrages granskning i rapporten).

Fel! Okänt namn på

Regeringen nämner i sin handlingsplan (skr. 2007/08:39) att det är angeläget att länsstyrelserna fortsätter satsningen på åtgärder för att bekämpa hedersrelaterat våld och förtryck. Syftet är att samordna myndigheternas arbete mot hedersrelaterat våld och förtryck med det generella arbetet för att motverka mäns våld mot kvinnor.

Vänsterpartiet anser att syftet är gott men att fler åtgärder bör sättas in för att bekämpa det hedersrelaterade våldet och förtrycket. I dag saknar kommunerna riktlinjer för sitt arbete med personer som utsatts för hedersrelaterat våld, och myndigheternas insatser saknar samordning, vilket undersökningen av från Stockholm tydligt visar. Regeringen bör ge i uppdrag till Socialstyrelsen att ta fram riktlinjer för socialtjänstens arbete med mäns våld mot kvinnor, samkönat partnervåld och hedersrelaterat våld. Detta bör riksdagen ge regeringen till känna.

Enligt regeringens handlingsplan (skr. 2007/08:167) ska Länsstyrelsen i Östergötlands län utöver sitt regionala uppdrag lämna stöd till insatser på nationell eller länsövergripande nivå mot hedersrelaterat våld och förtryck. Vi anser dock att regeringens uppdrag inte är tillräckligt specifikt. De kvinnor, flickor och pojkar som utsätts för hedersrelaterat våld och förtryck har ofta komplexa problem och behov av ett långvarigt stöd från samhället. För att komma bort från våldet och hotet tvingas de inte sällan bryta helt med sina familjer. Att flytta till en ny ort utan att kunna upprätthålla kontakt med vänner och familj kan leda till stor utsatthet och isolering.

Regeringen bör därför ge i uppdrag till Länsstyrelsen i Östergötlands län att utreda hur samhällets stöd till personer som har brutit med sina familjer på grund av hedersrelaterat våld och förtryck kan förbättras och hur stödet till redan befintliga verksamheter kan förstärkas. Detta bör riksdagen ge regeringen till känna.

Vänsterpartiet menar vidare att stödet till skyddade boenden måste utökas. Tillgång till skyddat boende ska finnas i alla kommuner. De specifika behov som kvinnor och ungdomar som riskerar att utsättas för hedersrelaterat våld måste beaktas i detta sammanhang. Det kan t.ex. handla om specifika krav p.g.a. säkerhetsskäl som särskilt gör sig gällande i samband med hedersrelaterat våld och förtryck. Regeringen bör mot bakgrund av detta återkomma med förslag om skyddat boende för personer utsatta för hedersrelaterat våld och förtryck. Detta bör riksdagen som sin mening ge regeringen till känna.

12 Kriminalisering av tvångsäktenskap

Regeringen har presenterat en handlingsplan för att förhindra att unga blir gifta mot sin vilja (skr. 2009/10:229). Detta är både lovtvärt och nödvändigt. Ett arrangerat äktenskap kan ingås frivilligt medan ett tvångsäktenskap utmärks av att en av parterna, eller båda, tvingas att ingå äktenskapet. Det finns en gråzon mellan arrangerade äktenskap mot den egna viljan och tvångsäktenskap (Gift mot sin vilja. Ungdomsstyrelsen, 2009:5). Vänsterpartiet anser att den lagändring som gjordes 2004 är ett steg i rätt riktning för att motverka

barn- och tvångsäktenskap. Men problemet med unga flickor som gifts bort kvarstår trots att lagen ändrats. Att lagstiftningen inte tillåter barnäktenskap är visserligen en ytterst viktig signal, men det behövs ytterligare åtgärder för att skydda flickor mot att bli bortgifta. Vi efterlyser därför en bestämmelse som gör det straffbart för föräldrar att gifta bort sina barn. Regeringen har i sin handlingsplan gett en utredare i uppdrag att göra en översyn av relevant lagstiftning samt lägga fram förslag till författningsändringar som behövs för att ytterligare stärka skyddet mot tvångs- och barnäktenskap. Uppdraget ska redovisas senast den 21 maj 2012.

Ungdomsstyrelsens har särskilt sett över frågan om tvångsäktenskap och konstaterar i sin rapport att samhället i dag inte tar något övergripande ansvar för denna omfattande och komplexa fråga (Gift mot sin vilja. Ungdomsstyrelsen, 2009:5). 6,6 procent av flickorna och 3,8 procent av pojkarna mellan 16 och 25 år i Sverige upplever att de inte har möjlighet att fritt välja vem de ska gifta sig med. Detta motsvarar cirka 70 000 ungdomar.

Flickor med utländsk bakgrund uppger i störst utsträckning att de har begränsningar eller villkor. Ungdomsstyrelsens kartläggning visar att arrangerade äktenskap/tvångsäktenskap är kopplade till normer om kvinnors oskuld och att de används för att styra flickors och kvinnors sexualitet på ett sätt som i många fall kränker deras rättigheter. Ungdomar som bor i socialt utsatta områden som Hjällbo, Araby, Rosengård och Husby uppger i högre grad än andra unga i riket att de har begränsningar eller villkor i förhållande till äktenskap eller val av partner.

Andelen unga med utländsk bakgrund som uppgav att de skulle bestraffas hårt och att föräldrarna skulle ta avstånd från dem om de var homo- eller bisexuella är hög framförallt bland dem som även hade begränsningar eller uppställda villkor i förhållande till val av partner och äktenskap. Myndigheten föreslår bl.a. att man kriminaliserar tvångsäktenskap och barnäktenskap. Dessutom föreslås en nationell handlingsplan mot tvångsäktenskap.

Utredningen om människohandel (SOU 2008:41) innehåller förutom förslag som syftar till att skärpa lagstiftningen mot människohandel förslag om barnäktenskap. Utredningen konstaterar dock att det tvång som kan föregå ett tvångsäktenskap redan är kriminaliserat i strafflagstiftningen och att det inte finns behov av någon särskild brottsrubricering för tvångsäktenskap som inte är barnäktenskap.

Dock föreslås en kriminalisering av att en vårdnadshavare tillåter ett barn som är under 16 år att ingå äktenskap utomlands. Bestämmelsen tar sikte på de barnäktenskap som inte är att anse som tvångsäktenskap och straffet föreslås bli fängelse i högst två år. Vi menar att förslaget inte räcker för att komma åt problemen med tvångsäktenskap. Även unga kvinnor som är över 16 år men under 18 år är i behov av skydd mot att bli bortgifta.

Regeringen bör snarast återkomma med ett förslag till lagändring som innebär att en särskild brottsrubricering gör det straffbart för föräldrar att arrangera äktenskap för minderåriga barn. Detta bör riksdagen som sin mening ge regeringen till känna.

Läs mer om vårt förslag att avskaffa dispensmöjligheten för att gifta sig då man är under 18 år i vår motion 2010/11:C369.

Fel! Okänt namn

13 Grupper av kvinnor som är särskilt utsatta

Vissa grupper av kvinnor är särskilt utsatta för våld i nära relationer p.g.a. olika individuella omständigheter och myndigheternas brist på kompetens. Om en kvinna som missbrukar eller har en funktionsnedsättning har utsatts för våld av en närstående man är risken stor att socialtjänsten eller vården bara ”ser” missbruket eller funktionsnedsättningen. Våld mot äldre kvinnor som gett fysiska skador kan ofta tolkas som åldersrelaterade, t.ex. fallskador, armbrott och frakturer. Våld i samkönade relationer osynliggörs ofta, se ovan. Lesbiska kvinnor känner sig t.ex. inte alltid välkomna till kvinnojourerna och det kan vara svårt att erbjuda kvinnan trygghet om juren inte har kunskap om att ”väninnan” som följer med kan vara förövaren. Läs mer om våra förslag för dessa grupper av kvinnor i motion 2009/10:Ju265. I motionen om kvinnor med funktionsnedsättning 2010/11:So592 skriver vi särskilt om våld mot funktionshindrade kvinnor.

13.1 Våld mot papperslösa kvinnor

Kvinnor som lever gömda i Sverige utan uppehållstillstånd är en grupp som är extra utsatt när det gäller mäns våld. En kvinna som helt saknar rättigheter i samhället riskerar att bli utsatt för sexuella övergrepp och misshandel av män som utnyttjar hennes situation. Enligt en rad internationella konventioner som Sverige anslutit sig till är det samhällets ansvar att ge alla våldsutsatta kvinnor rätt till stöd och skydd. Gömda kvinnor som lever i Sverige utan uppehållstillstånd och som misshandlas får dock sällan skydd eller hjälp. Det är få kvinnojourer som har möjlighet att ta emot dessa kvinnor.

Anledningen är ofta att kommunerna inte ger jourerna någon ersättning för skydd till gömda kvinnor, men också att kvinnans behov ser annorlunda ut och att många jourer varken har kompetens eller resurser att hantera dessa. För gömda kvinnor med ett litet socialt nätverk i Sverige blir det svårt att hitta övernattningsställen vid flykt från en våldsam man. Ekonomin blir också ett problem.

Vidare är det otänkbart för en gömd kvinna att polisanmäla misshandeln eftersom hon då själv riskerar att utvisas. Gömda kvinnors situation hänger också ihop med asylökande kvinnors villkor. Det finns kvinnor som söker asyl på grund av hedersrelaterat våld men får avslag på sin ansökan, framför allt för att Migrationsverket saknar kunskap om mäns våld mot kvinnor och barn och vilka uttryck det s.k. hedersrelaterade våldet kan ta sig. Några av dessa kvinnor tvingas leva gömda.

Regeringen har helt glömt bort de papperslösa kvinnorna i sin handlingsplan för att bekämpa mäns våld mot kvinnor, hedersrelaterat våld och förtryck samt våld i samkönade relationer (skr. 2007/08:39). Jämställdhetsministern har uttryckt att de inte kan skriva in skydd för gömda kvinnor i ett regerings-

dokument eftersom det skulle ge signaler till kvinnorna om att ”de är välkomna att stanna”.

Men det är regeringens ansvar att se till att alla våldsutsatta kvinnor, oavsett om de är papperslösa eller inte, får skydd. Därför bör regeringen utreda hur våldsutsatta kvinnor som lever gömda ska få nödvändigt stöd och skydd mot mäns våld. Detta bör riksdagen som sin mening ge regeringen till känna.

14 Tvåårsregeln i utlänningslagen

Sedan årtionden har utländska kvinnor som misshandlats av sin man under den tvååriga prövotiden för permanent uppehållstillstånd riskerat utvisning från Sverige om de brutit upp från förhållandet innan två år passerat. Många kvinnor har sett sig tvingade att stanna kvar i förhållanden trots misshandel från mannens sida, eftersom en utvisning skulle leda till fruktansvärda konsekvenser för dem i hemlandet. En rapport från Roks (Täckmantel äktenskap, kvinnojourernas erfarenhet av fru-import, 2009) visar att kvinnojourerna har kontakt med kvinnor från ett flertal länder i världen som utsatts för våld av de svenska män de har gift sig med. De kvinnor som söker skydd på jourerna har vanligtvis beviljats ett tillfälligt uppehållstillstånd.

Vissa av kvinnorna befinner sig i ett läge där deras uppehållstillstånd måste förlängas för att de ska få stanna i Sverige. Under 2008 kom kvinnojourerna i kontakt med sammanlagt 515 kvinnor varav 99 hade fått barn med sin svenska man och 92 hade barn sedan tidigare.

Rapporten visar att situationen för dessa kvinnor och barn är ohållbar, trots den lagändring som gjordes år 2000. De kvinnor som jourerna möter har ofta beviljats ett tillfälligt uppehållstillstånd som antingen gäller eller har gått ut. Det innebär att vissa av kvinnorna vistas utan tillstånd i Sverige. Detta begränsar starkt deras möjligheter att få hjälp och stöd från samhället, se ovan.

Kvinnornas ytterst svåra situation blir ofta värre på grund av språksvårigheter och okunskap om vilka rättigheter de har. Nödvändigheter som mat, läkarvård och medicin blir ofta ett stort problem att ordna. En kvinna som nyligen anlant till Sverige och saknar annan anknytning än mannen är mycket utlämnad. Om hon dessutom utsätts för hans våld befinner hon sig i en hopplös situation: att lämna mannen är många gånger inte möjligt eftersom hon riskerar att bli utvisad till sitt ursprungsland där hon riskerar förföljelse och stigmatisering som frånskild. Kvinnors asylskäl måste ges större tyngd, något som vi behandlar i motion 2009/10:So511, men för att lösa problemen här krävs även att själva tvåårsregeln förändras.

Efter att kvinnornas situation uppmärksammats i bl.a. riksdagsmotioner och frågor från Vänsterpartiet i riksdagen till ansvarigt statsråd, lade den dåvarande regeringen i januari 2000 fram en proposition i ämnet. Enligt de lagändringar som då gjordes ska fortsatt uppehållstillstånd kunna ges i fall där kvinnan utsätts för våld eller annan allvarlig kränkning.

Vänsterpartiet påpekade i en reservation till utskottsbetänkandet att formuleringen kunde få till följd att våld och allvarlig kränkning fortsatt kunde

Fel! Okänt namn på

komma att accepteras och att myndigheterna fick ett alltför stort tolkningsutrymme. Det är nu uppenbart att vi fick rätt i våra farhågor. Lagändringen som syftade till att åstadkomma en rimligare rättstillämpning för utsatta kvinnor misslyckades.

Riksdagen tillkännagav i mars 2006 att det fanns skäl att närmare studera tillämpningen av bestämmelsen i syfte att klarlägga om skyddet för kvinnor och barn uppnår en godtagbar nivå. Om det visar sig att så inte är fallet borde regeringen återkomma till riksdagen med förslag om lagändring. Enligt uppgift från Regeringskansliet har regeringen nu efter långt dröjsmål begärt att Migrationsverket ska lämna en redovisning för tillämpningen av bestämmelsen. Men redan nu står det klart att det är nödvändigt med en lagändring för att skyddet mot övergrepp mot kvinnor och barn ska bli godtagbart.

Regeringen bör snarast lägga fram förslag om lagändring för att komma till rätta med de fortsatta missförhållandena med avvisningsbeslut av kvinnor som misshandlats eller kränkts av närstående män under den tvååriga prövotiden. Detta bör riksdagen begära.

15 Familjevåldsenheter

Vänsterpartiet har under tidigare mandatperioder medverkat till en specialisering av arbetet mot mäns våld mot kvinnor och barn. Bl.a. omorganiserades åklagarväsendet, bildades ett utvecklingscentrum och inrättades familjevåldsenheter i samarbete mellan polis, åklagare, socialtjänst. Ett bra exempel på specialisering inom rättsväsendet är just de familjevåldsenheter som finns på några håll i landet. Särskilt när enheterna innehåller specialiserade åklagare fungerar de väl, eftersom det snabbar på rättsprocesser och ingripanden avsevärt. Dessa enheter kan inom sina respektive myndigheter utveckla handläggning och kompetens, samtidigt som de kan skapa effektivare samarbetsformer.

Omhändertagande av våldsamma män kan t.ex. ske samma dag som anmälan kommer in. Enheterna har också lättare för att bygga upp nära samarbeten med sociala myndigheter och organisationer som stöder drabbade kvinnor och barn. Forskning visar även att polisdistrikt där det finns specialisering när det gäller mäns våld mot kvinnor uppvisar bättre resultat när det gäller utredningar av kvinnomisshandel (Diesen, 2009). Regeringen bör därför inrätta familjevåldsenheter över hela landet. Detta bör riksdagen som sin mening ge regeringen till känna.

16 Barnahus

Det vanligaste vittnet till våld mot en kvinna är hennes barn. Barn som bevittnar våld eller som själva är utsatta för våld är en särskilt utsatt grupp. De är alltid medvetna om våldet, och risken för ohälsa hos barn som bevittnat våld

är nästan lika stor som för de barn som är direkt våldsutsatta. Stödet till dessa barn måste utvecklas och professionaliseras, och samverkan mellan aktörerna måste öka. Kvinnojourerna gör stora insatser för att stödja drabbade barn men måste även själva få tillräckligt med stöd och resurser. Socialtjänst, hälso- och sjukvård samt skola måste ha kunskap om hur våldet påverkar barn. Kommunerna har skyldighet att beakta behov av stöd och hjälp hos barn som bevittnat våld eller som blivit utsatta för direkt våld. När det uppstår en misstanke om att ett barn har utsatts för brott så inleds i dag flera olika utredningsprocesser inom såväl rättsväsendet som socialtjänsten och hälso- och sjukvården. Utredningarna drivs ofta parallellt och innebär att barnet slussas runt i olika miljöer.

De barnahus som nu startat på flera håll i landet för barn som utsatts för våld och övergrepp är ett bra exempel på hur ansvariga myndigheter kan samverka kring barnet. Myndigheterna har i dag en skyldighet att samverka, men barnahusen går ett steg längre. Här förs samarbetet in under samma tak och barnet behöver därmed bara komma till en plats samtidigt som kvaliteten i utredningarna förbättras.

Vänsterpartiet föreslår därför att s.k. barnahus ska inrättas i alla större kommuner i landet. Detta bör riksdagen som sin mening ge regeringen till känna.

I dag riktar sig verksamheten i huvudsak till barn som utsatts för våld och sexuella övergrepp. Nästa steg borde vara att verksamheten också erbjuds barn som bevittnat våld och övergrepp i nära relationer. Detta bör riksdagen som sin mening ge regeringen till känna.

17 Regionala centrum för kvinnofrid

Det är viktigt att samhällets stöd når alla kvinnor som är i behov av det. Därför krävs det goda kunskaper och ett bra samarbete mellan hälso- och sjukvården, kommunerna, polis, rättsväsen, kriminalvård och kvinnojourerna. Rikskvinnocentrum har nu ombildats till ett nationellt centrum för kvinnofrid. Det är dags att inrätta regionala centrum för kvinnofrid i varje sjukvårdsregion. Detta bör riksdagen som sin mening ge regeringen till känna.

18 Mäns våld i brottsstatistiken

År 2009 anmäldes 29 282 fall av misshandel mot kvinnor över 15 år (Brå). Av brottsstatistiken framgår att i 16 730 fall begicks brottet inomhus av en gärningsman som var bekant med offret. En stor del av fallen med bekanta gärningsmän torde röra mäns våld mot närstående kvinnor. Brå har uppskattat att cirka två tredjedelar av de anmälda fallen av misshandel då kvinnan är bekant med mannen avser våld i en nära relation (Rapport från JuU 2007/08:RFR9). Ett stort problem med dagens statistik, som även uppmärk-

Fel! Okänt namn på

sammats av riksdagens justitieutskott, är att det inte går att se om kvinnan blivit misshandlad av en närstående man, t.ex. pojkvän eller sambo, eller av någon annan bekant som en granne, ett syskon eller en kompis. På så sätt osynliggörs en stor del av mäns våld mot kvinnor.

I dag är det ett tidsödande arbete för forskare att gå igenom samtliga anmälningar där en kvinna misshandlats för att se om hon blivit utsatt för en närstående mans våld eller inte. För att vi ska få mer kunskap om mäns våld mot kvinnor och hur utvecklingen ser ut över tiden är det nödvändigt med statistik som redovisar vem det är som misshandlat henne och vilken relation kvinnan har till förövaren. Sedan 2008 är det möjligt att se hur många av misshandelsbrotten som begicks inomhus av en bekant i nära relation mot en kvinna som var 18 år eller äldre.

Enligt Brå:s statistik för år 2009 var dessa förutsättningar uppfyllda i 11 605 fall av det totala antalet brott begångna mot en kvinna över 18 år. Könet på gärningsmannen är dock fortfarande inte möjligt att utläsa ur statistiken.

FN:s kommitté för avskaffande av diskriminering av kvinnor uppmanar Sverige att samla in omfattande statistik uppdelad på kön, ålder och våldstyp samt förhållandet mellan gärningsmannen och brottsoffret när det gäller våld mot kvinnor. Regeringen bör därför ge i uppdrag till Rikspolisstyrelsen att utveckla ett kodningssystem för brott där kvinnor över 15 år misshandlats där könet på gärningsmannen och relationen mellan gärningsman och offer framgår. Detta bör riksdagen som sin mening ge regeringen till känna.

19 Polisens utredningar av mäns våld mot kvinnor

En ännu inte publicerad rapport från Rikspolisstyrelsen visar att det finns stora skillnader mellan olika polismyndigheters rutiner när det gäller att göra hot- och riskbedömningar i fall där kvinnor blivit misshandlade av närstående män. 8 av 21 polismyndigheter använder inte ens strukturerade checklistor för riskbedömningar. Detta leder till en godtycklighet som ytterst drabbar de kvinnor som utsatts för mäns våld.

Regeringen bör ge i uppdrag till Rikspolisstyrelsen att genomföra ett nationellt utbildningsprogram när det gäller hot- och riskbedömningar i fall av våld i nära relationer hos samtliga polismyndigheter. Detta bör riksdagen som sin mening ge regeringen till känna.

Stockholm den 25 oktober 2010

Lars Ohly (V)

Ulla Andersson (V)

Lena Olsson (V)

Mia Sydow Mölleby (V)

Hans Linde (V)

Jonas Sjöstedt (V)